

et subscripsi. Not. sub die viii idus Junias, Opilione A viro clarissimo consule.

Contumeliosus episcopus consensi et subscripsi.
 Philagrius episcopus consensi et subscripsi.
 Prætextatus episcopus consensi et subscripsi.
 Maximus episcopus consensi et subscripsi.
 Julianus episcopus consensi et subscripsi.
 Florentius episcopus consensi et subscripsi.
 Item Florentius episcopus consensi et subscripsi.
 Cyprianus episcopus consensi et subscripsi.
 Montanus episcopus consensi et subscripsi.
 Cœlestinus episcopus consensi et subscripsi.

Porcianus episcopus consensi et subscripsi.

Eucherius in Christi nomine episcopus consensi et subscripsi.

Cataphronius presbyter, directus a domnis meis Agracio et Severo episcopus, consensi et subscripsi.

Besiderius presbyter directus a domno meo Joanne episcopo consensi et subscripsi.

Leontius presbyter, directus a domno meo Constantio episcopo, subscripsi.

Ego Emeterius [ms., Emerius. HARD.], directus a domno meo Gallicano episcopo, consensi et subscripsi.

JOANNIS CHRISTOPHORI AMADUFI

AD CL. VIRUM ANGELUM M. BANDINIUM,

CANONICUM BASILICÆ LAURENTIANÆ FLORENTIÆ, ET PREFECTUM REGIÆ BIBLIOTHECÆ MEDICO-LAURENTIANÆ, IN SERMONEM SEQUEMTEM

PRÆFATIO.

Semper mecum ipse cogitavi, Bandini amicissime et eruditissime, sic ingenuo ac honesto viro grati animi officia convenire, ut si quis vel ea sciens prætermittat, vel ab iis refugiat, parum absit quin inter jumenta recenseam. Alitur enim humana societas mutuis potissimum præsidii, studiis ac voluntatibus; quæ quidem si tollantur, humanitas ipsa tolli mihi videatur, quæ quam sit hominis propria, vel ipsum nomen indicat. Habeat ergo sibi, qui vestit, oppositæ sententiæ placita, quibus nova prorsus, ac silvestris philosophia, urbano homine indigna innititur. Nimirum intelligis, amicorum optime, hæc ideo a me dici, ut qui multis me cumulaveris beneficiis et amoris significationibus, gratum me quin etiam tuis in me meritis ac liberalitatibus identidem agnoscas, tum et perpetuo eorum omnium memorem futuram dijudices. Quare cum nunc mihi contingat hunc sermonem de Viduitate servanda typis committere, quem tibi potissimum acceptum refero, cui altii convenientius hæc quæ me nunc præfari decet, inscribantur, quam tibi, ut hinc aliqua saltem mei in te studii vicissitudo existat? Exiguam sane video et impari beneficio tuo ac meritis, verum, quæ cum ab ingenio ac majora dare cupienti animo proficiscatur, digna sit, quam tu æqui bonique excipias. Postquam lectoribus nostris innotuit beneficii auctor, unde hæc in nos manarunt, æquum est ut cætera pateant, quæ ad monumentum quod nunc primum prodit, propius spectent, quæque ut tibi, qui ea perbelle noveris, repetantur, pati nunc debeat. Codex quapropter bibliothecæ Mediceo-Laurentianæ (a), cui tu merito præces, hunc habet sermonem, quem tu sæculo XI exaratum censes, qui jam ipsum descriperis in tom. I Catalogi Latinorum codicum bibliothecæ Laurentianæ (b), quem propoltem

proditurum præstolamur. Continet laudatus codex varias S. Cæsarii Arelatensis homilias, atque inter illas hæc etiam habetur, quæ tamen Augustino sanctissimo Ecclesiæ Patri tribuitur, cum in fine ejusdem hæc, licet inconcinne, subnotentur: Explicit S. Augustini de consolatione mortuorum. Cæterum clarius Augustino inscribitur in codice altero sæculi IX, in fine mutilo, bibliothecæ S. Marci Florentiæ, quam obtinent Fratres Prædicatores, ubi post plures, quas continet, ejusdem Cæsarii Arelatensis homilias, sequuntur sermones tres, quorum primus est S. Augustini episcopi, et incipit: Beatus homo cui miserebitur Deus, etc., alter ejusdem nomine quin etiam prænotatur, et est de Viduitate servanda, ac tertius tandem S. Ambrosii designatur, et est de Pœnitentiæ agenda. Describit hunc codicem vir inter suos famigeratissimus Franciscus Antonius Zaccherius in ejus Itinere per Italiam (c), ac singula ejus capita singillatim recenset. Sermo vero secundum de Viduitate servanda ex hoc codice excerptum nobis per summam humanitatem communicavit vir clarissimus Philippus Angelicus Becchettius Dominicanæ Familiæ alumnus, et Ursianæ Ecclesiasticæ Historiæ continuator præstantissimus, quemadmodum et ejus cura apographum ex codice Laurentiano excerptum, amice et comiter te largiente, obtinui. Textus vero quem exhibeo est ex codice Laurentiano, cui tamen in ima ora variantes lectiones Subjæci quas habet codex Divi Marci, qui altero duobus sæculis vetustior est. Potior hujus antiquitas postulare quidem videbatur ut textus loco ejus apographum proponeretur; verum cum circa sermonis dimidium deprehenderim in eum introctum, forte amanuensis oscitantia, fragmentum quoddam alterius sermonis de Pœnitentiæ, quod

(a) Cod. XX, Plut. xvi.

(b) Pag. 261 ad 265, n. 41, pag. 141.

(c) Part. 1, cap. 2, pag. 49 et 50.

sane nihil commune habet cum Viduitate, ne in textum ipsam, sic fide codicis postulante, quid ab argumento primo absonum, inventum ægre quis cerneret, id consilium cepi, ut Laurentianum exemplar, citi recentius, pro textu nunc esset, cui inter cæteras alterius vetustioris codicis variantes lectiones fragmentationem hoc ipsum adnecteretur. Atque illud sane prætermitti haud posse videbatur, quod nullibi pro institutis a me perquisitionibus inter Augustini, Ambrosii et Cæsarii sermones, illud inter edita deprehenderim. Zacherius loco laudato innuit post sermonem de Viduitate servanda sequi sermonem alterum S. Ambrosii de Penitentia agenda, seu, ut ipse ait, homilia 44, quam editi libri Augustino adjudicant. Inspexi quapropter ex ipsius indicatione laudatum numerum 44, qui huic homiliae describitur, in Augustini atque Ambrosii Operibus editionum tum veterum, tum recentiorum (nam Zacherius non bene exerit quem ex duobus Patribus ibidem designatum reliit), et horum homiliarum seu sermones qui hunc numerum gerunt, sive inter genuina eorundem opera, sive inter spuria ac suspecta, alios esse omnino deprehendi, nihilque de Penitentia ipsos attingere. Habentur sane apud Augustinum sermones duo de Utilitate agendæ penitentia (a), ac plures alii de eodem argumento occurrunt in appendicem (b) rejecti a doctissimis S. Mauri monachis Parisiensibus; ast in eorum nullo quidquam deprehendi quod cum laudato fragmento conveniat; quod etiam de Ambrosianis ac Cæsarianis sermonibus, quos data opera consului, dictum existimes. Ast nunc eo deveniendum, ut de auctore hujus sermonis meam opinionem expromam, quam etiam cum et Augustino Antonio Georgio Eremitarum Augustinensium procuratore gen., viro mei amatissimo, omnium scientiarum genere ornatissimo, tum et Augustinianæ doctrinæ vindice apprime strenno præstantique communicatam volui. Stylus quidem, si cum sinceris sanctissimi Patris, aureis prorsus divinisque Operibus conferatur, non huic omnino quo sermo noster coalescit, respondere, quin oppido differre videbitur. Huc accedit, sanctissimum Patrem in Scripturarum testimoniis proferendis Græco textui adhærere, quod etiam a Maurinis monachis observatum est. Scilicet locus ipse Pauli apostoli ad Timotheum (c), qui primum in nostro hoc de Viduitate servanda sermone occurrit, ab Augustino proferitur in ejus opusculo de Bono Viduitatis, quod in cod. Palatino Vaticano sæc. VI vel VII signato n. 210, inscribitur: Liber seu Epistola S. Augustini ad Julianam de Viduitate servanda, ac Græco textui omnino, non autem Vulgatæ versionis respondet. Sic enim se habet: Quæ autem vere vidua est et desolata, speravit in Dominum, et persistit in orationibus nocte ac die. Quæ autem in deliciis agit, vivens mortua est. Habe nunc Græcum textum, ut nullo negotio conferas cum utraque versione: Ἡ δὲ ὄντως χήρα, καὶ μεμονωμένη ἠλπίσεν ἐπὶ τὸν Θεόν,

καὶ προσμύνη ταῖς δεήσεσι, καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Ἡ δὲ σκαταλώσει, ζῶσα τὸ θνήσκει. In sermone autem nostro juxta Vulgatæ editionis fidem, quanquam non accurate prorsus, locus iste adducitur, aliter ac ab Augustino pertractum esset; quod sane de cæteris Novi Testamenti locis hic citatis dictum intelligas. In opusculo autem de Vita Christiana, cui Maurini monachi locum fecerunt in tomi VI appendice, hic ipse Pauli locus juxta Vulgatam adductus cernitur. Ast opusculum hoc ab Augustino iidem abjudicant, tribuuntque potius Fastidio cuidam episcopo, et Pelagii conterraneo. Quare sic censeo hunc sermonem S. Cæsario Arelatensi potius esse tribuendum, cum in codicibus suarum homiliarum habeatur, cumque plures alii ejusdem sermones antea Augustino tributi fuerint, quos in appendice ad tom. V Augustinianorum Operum doctissimi monachi S. Mauri rejecerunt. Hæc sunt, Bandini doctissime, quæ tecum agere nunc libuit, quocum eruditum sermonem conserere mihi propemodum visum est. Tu, qui tanta polles eruditione, quique ad litterariæ reipublicæ commodum et incrementum majora quotidie moliris, eruditulas has meas allocutiones, tum parvula hæc opuscula ne asperneris; sunt enim ad tui genium saltem accommodata, et ad tuorum operum exemplorum conantur accedere. Cæterum non ex hoc solum quantum locumque officio grati animi mei et observantiæ modulum metiaris, qui majora etiam, si suppetant, aut cætera etiam, quæcumque ea tandem sint, a me in dies exspectes. Vale interim, Bandini eruditissime, et patriæ ac Musis, tranquillo otio, vive.

Datis Roma nonis Januarii anno Christo nato 1775.

OPUSCULUM

De viduitate servanda.

Audi, filia derelicta, quæ perdidisti solatium charitatis, de cujus cervice sublatum est jugum viri. Ecce beator eris, si sic permanseris. Non te seducat vana cogitatio dicendo: Quis mihi providebit cibum in tempore, vel orphanos meos quis tuebitur? Gaudere debes potius nunc quam cum fueras vinculo viri ligata. Ecce soluta es a lege viri, in qua detinebaris, ut sis in tuo arbitrio. Non habes suspirium, quod perdidisti spem hujus sæculi: memor esto, Filia, Dominum esse spem omnium finium terræ. Non anxieris, quod sola remanseris; memorare Dominum, qui orphanum et viduam suscipit. Ora Dominum, sicut Apostolus dicit: Quæ vere vidua est et desolata, instat in orationibus et obsecrationibus diebus ac noctibus: nam quæ in deliciis est vivens, mortua est. Si quæ vidua parentes et nepotes habeat, discat primum domum suam bene regere, et mutnam vicem reddere parentibus, hoc enim gratum et acceptum est coram Domino (I Tim. v, 4, 5, 6). Esto humilis, et verecunda atque sobria in omnibus, ne forte abominabilis videaris; sic scriptum est: Adolescentiores viduas evita, cum enim luxuriatæ fuerunt, in Christo

(a) Serm. 351 et 352, tom. V edit. PP. S. Mauri.

(b) Serm. 254 usque ad 262.

(c) I Tim. v, 5 et 6.

• Cod. S. Marci habet, sustinebit?

• Cod. S. Marci habet, ad hominibus.

• Cod. S. Marci habet, sicut. Sequens locus est in cit. Pauli Epist. vers. 11, 12 et 13.

numbere volunt, habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerant, non solum otiosæ, sed etiam et verbosæ et curiosæ discunt circuire domos alienas, loquentes quæ non oportet. Esto sedulo in domo tua orando cum lacrymis, ut det tibi castitatem corporis vel continentiam. Quam infelix es et misera, quam malum opprobrium portas, si te non contines! Qualis distractio est tibi, si carnis tuæ frenum non habes! Labora in opere Dei semper. Ecce bona vidua, quæ est unius uxor viri, si filios educavit, si hospiti recepit, si sanctorum pedes lavit, si tribulationem patientibus subministravit^a. Beata eris si hæc omnia feceris; sunt enim multæ viduæ quæ habuerunt duos vel tres viros, sed non habent præceptum, ut ab omnibus honorentur, sicut illa quæ unum virum habuit. Multæ viduæ fuerunt in diebus Eliæ, et ad nullam earum missus est, nisi in Sarepta Sidoniæ. Vide quia nulla ex illis habuit meritum, nisi illa sola quæ hospiti recepit in die necessitatis, quando erat fames valida, et adveniente sancto Elia, apparuit illi mensam; sicut et illa vidua non habuit in substantia sua nisi duos denarios, et sperans ex corde puro quod esset centuplum acceptura, hos ipsos obtulit Domino; sicut et illa vidua nomine Judith, quæ non discedebat de superioribus domus suæ, jejuniis et orationibus serviens Domino die ac nocte, quam Dominus custodiebat de manu Holophernis, ne coin-

quinaretur in opere peccati. Oh quam beata vidua, quæ tale gaudium^b civibus suis præstitit, et apertam bonam sibi acquirere meruit, ut liberaret populum suum ab ore gladii! Ecce quod fecit castitas viduæ, ut esset nominata in omnem terram, et Domino laudabilis, et in omnibus clara. Oh quam beata es, vidua quam Dominus memoratur! Sicut illa cujus filius unicuique defunctus fuerat, quomodo misericordiam consecuta est a Domino, ut resuscitaretur^c; sicut illa vidua in Actibus apostolorum (cap. ix, 36) nomine Dorcas, quæ multas elemosynas faciebat, omnes viduæ, adveniente Petro, ostendebant vestes quas eis fecerat Dorcas, dum viveret. Vidit autem Petrus opera mulieris viduæ, oravit, et suscitavit eam. Sicut et illa vidua quæ quotidie seolvebat ad pedes cujusdam divitis, ut vindicaretur de adversario suo, cum vidisset illam dives lacrymantem, ait: Si Dominum non timeo, nec hominem revereor, tantum hæc vidua quia molestæ est, vindicabo eam. Ecce quomodo vindicatur vidua, si obtineat castitatem, et humilitatem, et mihi ipsi præceptum est, ut a me visitationem accipiat, dicente apostolo: *Visita pupillos et viduas in pressura ipsarum* (Jac. 1, 27). Oh quam beata es, vidua quæ in omnibus taliter commendaris a Domino! Qui autem tibi non misereretur, judicatur a Domino ipso dicente^d: *Causas viduarum non judicantes, et pupillos non miserantes,*

^a Verba hæc usurpat Apostolus cit. Epist. vers. 10.

^b Cod. S. Marci hæc insuper habet, quæ per amoenius osciantiam invecata sunt, quæque ad sermone alterorum de Pœnitentia pertinere videntur, quæque hic subjungere placuit: *Faciatur quod adeo cupit fieri, quando diem finierit, vita non finit, sed transit de vita in vitam. Sive is voluntate sua occurrat ad baptismum, sive in periculo constitutus baptizetur, et exeat, ad Dominum vadit, ad requiem vadit. Baptizatus autem, et desertor, violatorque sacramenti si fuerit, peccat, et Dominum repellit a se. Si autem agat pœnitentiam ex toto corde, sed agat veram pœnitentiam, ubi Deus videt, sicut vidit cor David, quando increpatus a propheta graviter, et post communicationes terribiles Dei exclamavit dicens: Peccavi, et mox ut audivit Dominus, abstulit peccatum suum. Quantum valent tres syllabæ! Tres enim syllabæ sunt, Peccavi, sed in tribus syllabis flamma sacrificii cordis ejus ad cælum ascendit. Ergo qui egerit veram pœnitentiam, et solutus fuerit a ligamento quo erat constrictus, et a Christi corpore separatus, et bene post pœnitentiam vixerit, post reconciliationem cum defunctus fuerit, ad Dominum vadit, ad requiem vadit, regno Dei non privabitur, et a poculo diaboli separabitur. Qui autem positus in ultima necessitate ægritudinis suæ, acceperit pœnitentiam, et mox reconciliatus fuerit, et vidit, id est exit de corpore, fateor vobis, non illi negamus quod petit, sed nec præsumo quod bene hinc exiit, et non præsumo, non polliceor, non dico, non vos fallo, non vos decipio, non vobis promitto. Fidelis bene vivens securus hinc exit. Agens pœnitentiam, dum sanus est, et reconciliatus si postea bene vixerit, securus est. Sed dicitis, quid est si bene vixerit? Vel hæc nos instruat, sacerdos bonus, vel hoc sciamus. Illud nescire te dicitis, qui accepta pœnitentia ad horam et transit, nescire te dicitis, facinora sua si relaxentur in die judicii, hinc nullam securitatem nobis das. Quid est vivere post pœnitentiam, doce nos. Dico vobis, abstinere ab ebrietas, a concupiscentia, a furto, a malo eloquio, ab ipso immoderato risu, a verbo otioso, unde reddituri sunt homines rationem in die judicii. Ecce quam levia dixi, et*

omisi illa gravia et pestifera. Et aliud dico: non solum post pœnitentiam ab istis vitis homo observare se debet, sed ante pœnitentiam, dum sanus est, quia nescit si possit ipsam pœnitentiam accipere, et confiteri Deo et sacerdoti peccata sua. Ecce quare dixi: et ante pœnitentiam melius. Agens vero pœnitentiam ad ultimum, et reconciliatus exierit, si securus hinc exeat, ego non sum securus. Pœnitentiam dare possum, securitatem dare non possum. Quod dico attendite. Ego illum planius expono, ne aliquis me male intelligat. Nunquid dico damnabitur? Non dico. Sed liberabitur dico. Et quid mihi dicitis, sancte episcope? Quid tibi dicam nescio. Dixi non præsumo, non promitto, prorsus nescio de Dei voluntate. Vis te, frater, a dubio liberari? Vis quod certum est evadere? Age pœnitentiam, dum sanus es. Si enim agis veram pœnitentiam dum sanus es, et invenerit te novissimus dies, curris, ut reconcileris; si sic agis, securus es. Quare securus? Vis dicam tibi? Quia egisti pœnitentiam eo tempore quo et peccare potuisti. Ecce dixi quare securus es. Si autem tunc agere vis ipsam pœnitentiam quando peccare jam non potes, peccata te dimiserunt, non tu illa. Sed unde scis, inquires, si forte Deus mihi miseretur, et dimittat mihi peccata mea? Verum dicitis, frater, verum dicitis, unde scio, et ideo tibi de pœnitentiam, quia nescio. At ille inquit: Ergo dimitte causam meam Deo. Quid metu verbi confisus, et iudici me Deo dimittis? Illius iudicio te committo, cujus iudicio me commendo; nam si scirem nihil tibi prodesse, non te admonerem, non te terrem. Duæ res sunt: aut tibi ignoscetur, aut non tibi ignoscetur. Quid horum tibi futurum sit nescio. Sed de consilium: Dimitte incertum, et tene certum. Et cum vivis, age pœnitentiam veram, ut cum veneris in iudicium Dei, non ab eo confundaris, sed ut ab eo in regnum deducaris.

^c Cod. S. Marci habet, consecuta est, ut a Domino resuscitaretur.

^d Locus hic in Scripturis sacris non habetur, licet testimonia de viduis et pupillis hæc redeuntia plurima occurrant, quorum aliquod hic ad sensum, uti non insolens apud scriptores sacros, forte adductum est.

judicabo vos, dicit Dominus. Benedicta es, vidua, A quia ipsum Dominum habes iudicem et defensorem. Jam nullum plores, filia, quæ melior facta es quam fueras ante. Ante in homine sperabas, modo autem in Domino Jesu Christo; antea cogitabas secundum hominem, modo autem secundum Deum; antea carnis libidine delectabaris, et vestis periculo, modo autem legis dulcedinem et castitatem præ omnibus cogitas; antea ancilla viri fuisti, modo autem libera es Christi^a. Quam bonum est te esse securam, quam pati servitium^b viri! Bonum est sola jacere in lecto, et surgere munda, quam jacere conscia libidinis et carnis immunditiæ. Antea eras curvata, et eras sub viri jugo gravi^c; modo autem erecta es a jugo Christi suavi. Gaude, filia, quia venundata fueras, ut esses ancilla viri, modo autem libertatem a Domino meruisti. Memor esto, filia, mulierem Chananaeam, quæ per inopportunitatem suam beneficium Salvatoris nostri impetrare meruit, sed et mulierem

illam quæ pedes Domini lacrymis rigavit, et capillis suis tersit, vel illam mulierem quæ attulit unguentum pretiosum, et profudit Dominum recubentem^d; vel illam mulierem quæ vestimenta Domini tergit, et continuo stetit fluxus sanguinis ejus; et illam mulierem quæ ad pedes Domini sedebat, audire qualiter posset fugere ab ira ventura. Considera, filia, per quam viam humilitatis hæ ipsæ mulier gradiebantur, et ex hoc meritum bonum habuerunt. Esto et tu similis illis in obedientia, in humilitate, in elemosyna, in susceptione peregrinorum, in vigiliis, in jejuniis, in omni sobrietate. Hæc sunt quæ Christo placuerunt. Labora, filia, die ac nocte in opere Domini, ut quæ ab homine dimissa es, a Domino colligaris; ut quæ acceptura eras trigesimum^e fructum, sexagesimum merearis consequi, per eum qui vivit in sæcula sæculorum. Amen. *Explicit*^f S. Augustini de consolatione mortuorum.

^a Cod. S. Marci habet, in Christo.

^b Cod. S. Marci habet, servitium.

^c Cod. S. Marci habet, sub jugo viri gravi.

^d Cod. S. Marci habet, et profudit Domino recubente.

^e Cod. S. Marci habet, tricennum.

^f Hæc desunt in cod. S. Marci.

S. CÆSARII

REGULA AD MONACHOS^a.

DE S. CÆSARIO EJUSQUE REGULA

VETERUM TESTIMONIA.

Gennadius de Script. eccles. cap. 86: « Cæsarius Arelatensis urbis episcopus, vir sanctitate et virtute ceber, scripsit egregia et grata valde, et monachis necessaria opuscula. Floruit Anastasio rempublicam gubernante. »

Cyprianus lib. 1 de Vita S. Cæsarii cap. 4: « Cæsarius primum diaconus, deinde presbyter ordinatur; nec unquam tamen canonicam monachi modulationem, nunquam Lerinensium fratrum instituta reliquit: ordine et officio clericus; humilitate, charitate, obedientia, cruce monachus permanet. »

Ibidem, cap. 5: « Defuncto in suburbana civitate insula abbate, ab episcopo Eonio eo Cæsarius mittitur, ut monasterium rectore destitutum ipse, in eadem reverentiæ

C auctoritate succedens, monastica disciplina informaret. Itaque in suburbano monasterio libens eam complectitur vitæ rationem quam etiam intra urbem quotidianis semper studiis contulisset et perpetuo optasset vobis. Ipsum vero monasterium ita quotidiana instantia et divinis informavit officis, ut hodieque Deo propitio illuc videre licet. »

Florianus, epist. 5 ad Nicetium episc., tom. 1 Script. Franc., pag. 851: « Sed et coronæ vestræ socium beatæ memoriæ dominum Cæsarium Arelatensem episcopum, qui vixit inter barbaros pius, inter bella pacatus, pater orphanorum, pastor egregius: qui tanti census effusione nil perdidit, catholicæ regulam disciplinæ dietis factisque demonstrans. »

accuratam init collationem cum Regula monialium, eodem Cæsario auctore, quæ pone sequitur, notisque simul illustrat.

^a Hanc regulam monachorum S. Cæsarii describit Continus in Annalibus ecclesiasticis Francorum ad ann. 536, § 124, tom. 1, pag. 489 seqq. ejusque

OBSERVATIO CRITICA IN REGULAM SEQUEM.

Binas regulas monasticas scripsisse S. Cæsarium, D Arelatensem episcopum, fatentur omnes viri docti, unam nimirum ad monachos, alteram ad virgines, et utramque suo codici inseruit Holstenius, de prima monachorum norma hic agens. Postquam enim S. Cæsarius ob labefactam reverentiam monasterium Livinense relin-

quere coactus fuerat, Arelatem se contulit, ubi ab Eonio episcopo familiariter exceptus, tantam familiaritatem cum eo inivit, ut ab episcopo, jam convalescens, constitutus in monasterii abbas, ac post triennium, nimirum anno 502, omnium suffragiis in loci episcopum susceptus. Cum igitur sanctissimus episcopus in cœnobio